

УДК 811.161.2'379

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-933X/2025-XXV-21>

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОВНИХ ОДИНИЦЬ У СУЧАСНІЙ МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Філіпчук Марія

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри історії та культури української мови
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: 0000-0001-6818-6890

Онуфрійчук Ганна

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови, історії та інформаційної діяльності
Державний університет «Київський авіаційний інститут»
ORCID ID: 0000-0002-7589-4411

У пропонованій статті окреслено теоретичні засади вивчення мовної картини світу; розкрито роль народного мовлення як важливого чинника у формуванні сучасної мовної картини світу українців; з'ясовано роль мови народу в збереженні національної ідентичності, передачі генетичного коду та формуванні культурної особистості.

Аналізуючи мовні сполуки народного мовлення та контексти художньої літератури, проведено комплексний аналіз трансформованих мовних одиниць у сучасній мовній картині світу з урахуванням їх семантичних, структурних та прагматичних змін. Особливу увагу звернено на трансформовані мовні одиниці, які виникли в умовах війни та в яких відбувається активне переосмислення традиційних мовних форм, що сприяє виникненню нових символів.

Народне мовлення, зберігаючи свою сакральність, наповнюється сучасними смисловими відтінками, відображає стійкість народу та стає інструментом ідентичності нації, спротиву та самоусвідомлення. Здійснюємо спробу вибудувати концептуальний зв'язок соняшник < [світло, життя, рідна земля, Україна, здоров'я, пам'ять] > людина.

У дослідженні використано описово-аналітичний, порівняльно-історичний метод з елементами концептуального аналізу контексту та встановлення зв'язку мовних явищ. Застосовано також новітні методи концептуального аналізу, в тому числі лінгвокультурний опис низки стійких асоціативно пов'язаних ланцюгів мовних одиниць.

Отримані під час дослідження висновки допомагають усебічно осмислити роль та місце трансформованих мовних одиниць у формуванні сучасної мовної картини світу, з'ясувати глибинний зміст мотивованого слова, спонукають до подальшого опрацювання проблеми взаємозв'язку мови та культури, до вивчення нових концептів, які утверджують національну ідентичність українців.

Ключові слова: *народне мовлення, символ, мовні одиниці, мовна картина світу, трансформація, концептуальний зв'язок.*

Filipchuk Mariia

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of History and Culture of the
Ukrainian Language
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

Onufriichuk Hanna

Candidate of Philological Sciences,

Associate Professor at the Department of Ukrainian Language, History, and Information Activities
State University «Kyiv Aviation Institute»

**TRANSFORMATION OF LANGUAGE UNITS
IN THE CONTEMPORARY LANGUAGE LANDSCAPE OF THE WORLD**

This article outlines the theoretical foundations for studying the linguistic picture of the world; reveals the role of folk speech as an important factor in shaping the modern linguistic picture of the world of Ukrainians; and clarifies the role of the language of the people in preserving national identity, transmitting genetic code, and shaping cultural identity.

Analyzing linguistic combinations in folk speech and contexts of literary works, a comprehensive analysis of transformed linguistic units in the contemporary linguistic picture of the world was conducted, taking into account their semantic, structural, and pragmatic changes. Particular attention is paid to transformed linguistic units that arose in wartime conditions and in which traditional linguistic forms are being actively reinterpreted, contributing to the emergence of new symbols.

Folk speech, while retaining its sacredness, is filled with contemporary nuances of meaning, reflects the resilience of the people, and becomes an instrument of national identity, resistance, and self-awareness. We are attempting to establish a conceptual connection between sunflower < [light, life, native land, Ukraine, health, memory] > and human beings.

The study uses descriptive-analytical and comparative-historical methods with elements of conceptual context analysis and the establishment of connections between linguistic phenomena. The latest methods of conceptual analysis are also applied, including a linguistic and cultural description of a number of stable, associatively linked chains of linguistic units.

The conclusions obtained during the study help to comprehensively understand the role and place of transformed language units in the formation of the modern linguistic picture of the world, to reveal the deeper meaning of a motivated word, and encourage further study of the relationship between language and culture, as well as the study of new concepts that affirm the national identity of Ukrainians.

Key words: folk speech, symbol, linguistic units, linguistic picture of the world, transformation, conceptual connection.

Вступ. Як відомо, мовна картина світу відображає динамічний розвиток мови, її здатність реагувати на зміни та виклики в суспільному чи культурному житті нації. Особливе місце в таких процесах відводиться народному мовленню, бо, як відомо, воно завжди відображає колективну свідомість нації, світогляд, матеріальні цінності, духовність тощо. Саме мова, за В. фон Гумбольдтом, є «проявом духу народу: мова народу є його дух, і дух народу є його мова».

Оскільки мова виступає виразником взаємодії традиційної культури та суспільних процесів, то в сучасній мовній картині світу спостерігаємо чимало мовних одиниць, які впродовж багатьох століть виступали своєрідними маркерами ідентичності, символами єдності народу. В умовах російсько-української війни такі одиниці набувають нових значень та функцій, тобто відбувається певна трансформація мовних одиниць, переосмислення традиційних форм, виникнення нових символів. Народне мовлення набуває нового символічного виміру, стає інструментом ідентичності, спротиву та самоусвідомлення тощо. Тому постає потреба в описі таких трансформованих мовних одиниць української мови, у з'ясуванні особливостей трансформації, виявлення чинників, що зумовлюють їх семантичне, структурне та прагматичне переосмислення в сучасній українській мові.

Метою роботи є дослідження української мовної картини світу, виокремлення трансформованих мовних одиниць, що символізують нове значення і виступають засобом вираження національного самоусвідомлення, ідентичності. Для досягнення поставленої мети необхідно окреслити теоретичні засади мовної картини світу, з'ясувати роль трансформованих мовних одиниць у сучасній мовній картині світу, у формуванні етносу.

Методи та методики. У дослідженні використовуємо описовий метод, семантичний аналіз, методику зіставлення мовних одиниць та співвіднесеності з елементами концептуального аналізу, лексикографічного опису, методику асоціативних полів.

Основна частина. Як відомо, мовна картина світу відображає всі суспільні зміни, має національне забарвлення, адже інтерпретується крізь призму національного світобачення та світорозуміння.

Мовна картина світу була об'єктом наукових зацікавлень багатьох науковців у різних аспектах та в різні часи. Зокрема, перші елементи дослідження виявляємо в науковому доробку В. фон Гумбольдта, Е. Сепіра, О. Потебні, І. Штерна та ін.

У сучасній лінгвістиці спостерігаємо різні підходи до вивчення мовної картини світу. Так С. Єрмоленко, Н. Сологуб, Л. Ставицька у своїх наукових розвідках розкривають поетичну картину світу; В. Жайворонок досліджує етнолінгвістичний аспект; О. Тараненко, Л. Лисиченко – лексико-семантичний вимір; О. Селіванова подає теоретичний огляд; Л. Шевченко пропонує аналіз інтелектуального розвитку мовної картини світу тощо.

При цьому саме поняття «мовна картина світу» у лінгвістиці трактують по-різному. За Г. Лукаш, мовна картина світу – це «спосіб відбиття реальності у свідомості людини, що полягає у сприйнятті цієї реальності крізь призму мовних та культурно-національних особливостей, притаманних певному мовному колективу; інтерпретація навколишнього світу за національними концептуально-структурними канонами» [7].

Під мовною картиною світу В. Ужченко розуміє «вербалізовані інтерпретації мовними соціумами навколишнього світу й самих себе в цьому світі» [10, с. 67]. Науковець зазначає, що мовна картина є результатом сприйняття та осмислення навколишнього світу, зафіксованого в мові. Вона може бути виразником світобачення як окремої людини, так і певного народу загалом. Як наслідок взаємодії людини з реальним світом виникає неперервний зв'язок між людиною, всесвітом та її мовою, де всі елементи взаємопов'язані [10, с. 67–68].

У «Лінгвістичній енциклопедії» О. Селіванова визначає мовну картину світу як «представлення предметів, явищ, фактів, ситуацій дійсності, ціннісних орієнтирів, життєвих стратегій і сценаріїв поведінки в мовних знаках, категоріях, явищ мовлення, що є семіотичним результатом концептуальної репрезентації дійсності в етносвідомості» [8, с. 441].

За І. Голубовською, мовна картина світу виражає світовідчуття та світорозуміння етносу, подає вербалізовану інтерпретацію навколишнього світу засобами мови [1, с. 6].

Цікавим і продуктивним, на нашу думку, є твердження В. Жайворонка щодо мовної картини світу: це мозаїкоподібна польова структура взаємопов'язаних мовних одиниць, що через складну систему фонетичних явищ, лексико-семантичних і граматичних значень, а також стилістичних характеристик відбиває відносно об'єктивний стан речей довкілля і внутрішнього світу людини, тобто загалом картину (модель) світу як таку. І концептуальну, і мовну картину світу можна сприймати як загальнолюдський універсум і як національне мовне явище [5, с. 15]. У науковому дослідженні В. Жайворонок втілює думку, що мовна картина світу охоплює «усе те, що йде передусім від людини або етносу, результат людського сприйняття, фантазій, мисленнєвих процесів і перетворювальної діяльності» [5, с. 9]. В основі світовідчуття людини лежить пізнання, а її внутрішній, суб'єктивний світ

є відображенням зовнішнього, об'єктивного, тобто «феномен світу, пізнаного через мову, постає для людини образами її мови» [5, с. 9–10].

Підсумовуючи погляди науковців, можемо зазначити, що мовна картина світу відображає тип мислення носія мови, розкриває національні особливості. Особливо це проявляється в сучасній мовній картині світу українців.

Варто зазначити, що важливим складником у формуванні мовної картини світу є народне мовлення, яке було об'єктом дослідження в наукових розвідках Б. Грінченка, М. Грушевського, Д. Зеленіна, М. Костомарова, І. Охрімовича, О. Потебні, М. Сумцова, П. Чубинського тощо. У сучасній лінгвістиці дослідження народного мовлення відшуковуємо в наукових розвідках Н. Венжинович, Л. Даниленко, С. Денисенко, С. Єрмоленко, В. Жайворонка, В. Ковалю, Н. Мазур, Г. Онуфрійчук, Л. Скрипник, Д. Ужченка, В. Ужченка, М. Філіпчук та ін.

Як зазначає В. Кононенко, народне світобачення, традиції, уявлення, цінності, пріоритети зафіксовані «у численних висловах, що відповідають різним ситуаціям життя, характерологічним рисам людей, створюючи у своїй сукупності загальний образ мовця, неоднозначного за своїми уявленнями, але загалом скоріше позитивний, аніж негативний» [6, с. 91]. Тобто мовлення яскраво відображає світогляд народу, його ментальність, духовні орієнтири, світовідчуття, ідентичність тощо.

Народне мовлення є дзеркалом ментального стану нації, особливо це проявляється в складні періоди буття. З огляду на події, які відбуваються в Україні (маємо на увазі російсько-українську війну), спостерігаємо значні зміни в мовленні народу, яке, відображаючи нові виклики, загрози, виступає індикатором в умовах збройного конфлікту, засобом ідентифікації нації, а також стає символом єдності, опору та віри в перемогу. Особливо це проявляється на лексичному рівні, адже як зазначає О. Стишов, «з-поміж усіх наявних рівнів у сучасних мовах найдинамічніше розвивається лексико-семантична система» [9, с. 260]. Лексика періоду російсько-української війни стала об'єктом дослідження з різних аспектів у наукових розвідках Б. Ажнюка, В. Бріцина, К. Глуховцевої, С. Гриценко, Г. Сюти, М. Степаненко, О. Тараненка, Г. Яворської та ін.

Трансформовані мовні сполуки, які активно творяться в мові, яскраво відображаючи особливості мислення, світовідчуття навколишнього світу, емоції, на основі переосмислення, образності спонукають до появи в певних лексемах української мови нової семантики, до появи нових символів. Це свідчить про адаптацію мовної системи до нових історичних реалій. Здебільшого такі лексеми сприяють консолідації нації, виражають її ідентичність, розкривають емоції, віру, незламність та, звісно, підтримку. Для прикладу лексема **«воскресіння»**. У Словнику-довіднику В. Жайворонка зазначено, що **«воскресання=воскресіння – оживання, повернення до життя після смерті, Воскресіння Ісуса Христа»** [4, с. 125]. У сучасному народному мовленні спостерігаємо використання сполуки **«воскреснути онлайн»**, що означає – вийти на зв'язок після довгого мовчання. Наприклад: *Коли нас накривають снаряди Та приходять тривожні смс, Не цікавлять тебе вже наряди, Ждеш, щоб я у онлайні «воскрес»* [11]. Як бачимо, відбувається певна трансформація лексичного наповнення, лексема отримує нове значення відповідно до умов використання.

У часі російсько-української війни внаслідок метафоризації, переосмислення народне мовлення збагачується символами, які набувають нових значень та тлумачень, стають здебільшого ключовими концептами. Серед таких символів вирізняємо назви рослин, які в сучасному світі є німими свідками жорстокої війни та сприяють видозміні деяких найменувань, понять. До таких переосмислених понять відносимо флоролексему **соняшник**, яка активно використовується в народному мовленні та обрядодіях

і дозволяє нам вибудувати концептуальний зв'язок *соняшник* < [світло, життя, рідна земля, Україна, здоров'я, пам'ять] > *людина*. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови зазначено, що *соняшник* – це однорічна трав'яниста олійна рослина родини складноцвітних із високим грубим стеблом і великою жовтою квіткою суцвіттям [2, с. 1161]. У словнику символів указано «*Соняшник – символ поклоніння, відданості; прагнення до Божественного світла і праведності; наслідування; рідної землі, батьківської садиби; світлої краси природи; вдячності*» [3, с. 777]. У різних міфопоетичних системах соняшник символізував поклоніння сонцю, наслідування його. Мабуть, тому в народному мовленні побутує побажальна конструкція: *Тримай голову високо, як соняшник, що тягнеться до світла*. При цьому зазначаємо, що ця рослина, а особливо її символізм, використовується в багатьох мовах. Так, у Греції *соняшник* символізує Клітію, що перетворилася на соняшник після того, як її відштовхнув Аполлон. У митризмі – це атрибут сонячного бога Митри. У китайській символіці означає довговічність і має магичну силу [3, с. 777]. Батьківщиною соняшнику вважається Північна Америка.

В українській мові «*соняшник*» виступає справжнім символом України, її родючості й процвітання, веселощів і благополуччя. Рослину ще називають «*квіткою сонця*». За спостереженнями, коли сонце сідає за небокрай, соняшник повертає своє суцвіття за сонцем. У народному мовленні побутує вислів *гарний, як соняшник у цвіту*.

Досліджуючи мовну картину світу українців у часи російсько-української війни, відслідковуємо часткову зміну семантики лексеми *соняшник*. У народному дискурсі флоролексема виступає символом загиблих українських героїв, скорботи та мовчазним нагадуванням про велику ціну нашої незалежності. Особливо це проявляється в художніх текстах сучасних героїв-поетів, учасників війни, чиї імена часто є невідомими, а їхні поезії активно друкують в інтернеті, соціальних мережах. Наприклад: *А соняшник куль не боїться. Він – свідок кривавих боїв* [11]; або *Стоять, мов тіні, соняхи знівечені. Літають поруч душі їх обпечені. Вони вмирили разом із солдатами. І теж ставали душами крилатими* [15]; або *Стихли крики і постріли бою, Сонце котиться в даль золоту. В полі соняшник, символ героїв, Тягне квіти свої в висоту* [13].

Рослина у світобаченні українців виступає також символом печалі та смерті, оскільки є німим свідком трагічних подій на полі битви. Наприклад: *А соняшник куль не боїться. Він – свідок кривавих боїв...*; або *Жовтий соняшник, квітка розлуки, Від розриву снаряда приліг <...> Жовтий соняшник, квітка печалі, України безсмертна душа* [13]; або *За війну соняхи навчилися повертати голови не у бік сонця, що природно, а туди, де гримить, туди де горить <...> Ціле літо ми ходили по цьому полю, повзали, прочісували, ховалися поміж, маскувалися соняхами, прикидалися соняхами, проскакували на бетерах, ставили міни, розтяжки, прострілювали. Поле – це теж зельонка. В полі соняхів теж може ховатися смерть* [12]. Та попри всю трагічність, ця рослина у віруванні народу виступає символом сміливості та впевненості: *А соняшник страху не має, Обпалений, буйно цвіте, Пилком щедро бджіл пригощає, Які йому вдячні за те <...> А соняшник болю не знає. Для інших рослин він маяк* [11].

Народне мовлення – це живе мовлення, яке трансформується та вбирає в себе елементи сучасності, виклики, які стоять перед суспільством, та перетворює звичні слова на лексеми з глибшим змістом, надаючи їм символічності. На основі асоціативних зв'язків, переосмислення, внаслідок трансформації в мовленні появляються нові сталі сполуки із своєрідним символічним значенням. Для прикладу – виникнення фразеологізму *тримати небо/закрити небо* у значенні «охороняти рідну землю від ракетних ударів

та безпілотників». Наприклад: *За тих, хто на каві На нервах Безсонні Тримає нам небо За них помовчим* [14].

У сучасній мовній картині світу також спостерігаємо низку лексем, які в більшості своїй уже активно використовуються в мовленні, набувши символічного значення внаслідок переосмислення семантики. Наприклад: *мопед* – *мотоцикл педальний; легкий малопо-тужний мотоцикл, що має також педальний привод* [2, с. 539]; **мопед** – смертоносний дрон; *тюльпан* – *багаторічна декоративна трав'яниста рослина лінійних з великими квітками...* [2, с. 1278]; **чорний тюльпан** – пошукова група для ексгумації тіл солдатів; *бавовна* – *волокно бавовнику, з якого виробляють пряжу; тканина; основа порошу для вогнепальної зброї* [2, с. 30]; **бавовна** – вибух у росії; *град* – *атмосферні опади у вигляді частинки льоду різного розміру* [2, с. 195]; **град** – російська реактивна система залпового вогню; *нуль* – *цифра, що означає відсутність величини, а при підставлянні її до іншого числа справа означає збільшення його в десять разів* [2, с. 628]; **нуль** – перша лінія розмежування з ворогом; *таблетка* – *доза ліків у вигляді спресованого у кружальце порошку* [2, с. 1226]; **таблетка** – фургон, санітарний автомобіль; *лимон* – *південне вічнозелене цитрусове дерево, яке дає їстівні плоди; плід цього дерева овальної форми з товстою жовтою пахучою шкіркою* [2, с. 486]; **лимон** – граната; *пташка* – зменшено пестливе до птах і птаха [2, с. 1003]; **пташка** – безпілотний літальний апарат; **сушка** – маленький сухий бублик [2, с. 1220]; **сушка** – різноманітні авіаційні винищувачі.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що мовна картина світу через мовні одиниці розкриває національні особливості носіїв мови, їхні світовідчуття, вірування, ідентичність. Унаслідок трансформації мовних сполук через переосмислення, метафоризацію, асоціацію в мові появляються нові символи, нові фразеологізми, відбувається концептуалізація мовних виразів. Це спонукає до ґрунтовного дослідження сучасної мовної картини світу, до укладання словників новітньої лексики та фразеології. У цьому вбачаємо перспективу подальших досліджень.

Література:

1. Голубовська І.О. Етнічні особливості мовних картин світу. Київ : Логос, 2004. 282с.
2. Великий тлумачний словник української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2002. 1440 с.
3. Енциклопедичний словник символів культури України / за заг. ред. В.П. Коцура, О.І. Потапенка, В.В. Куйбіди. 5-е вид. Корсунь-Шевченківський : ФОП Гавришенко В.М., 2015. 912 с.
4. Жайворонок В.В. Антологія знаків української етнокультури. Словник-довідник. Київ : Наукова думка, 2018. 760 с.
5. Жайворонок В.В. Українська етнологістика : нариси. Київ : Довіра, 2007. 263 с.
6. Кононенко В.І. Мова у контексті культури : монографія. Київ – Івано-Франківськ, 2008. 390 с.
7. Лукаш Г.П. Картина світу як об'єкт вивчення лінгвокультурології. URL: https://ntsa-efon-npu.at.ua/blog/kartina_svit_u_jak_ob_ekt_vivchennja_lingvokulturologiji (дата звернення: 15.07.2024).
8. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. 844 с.
9. Стишов О.А. Нова суспільно-політична лексика і термінологія в сучасній українській мові. *Лінгвістичні дослідження* : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2019. Вип. 50. С. 258–268.
10. Ужченко В.Д. Актуальні питання розвитку української мови. Луганськ : Альма-матер, 2005. 146 с.
11. Вірші написані війною. *Кіровоградська правда*. 23 жовтня 2023 р. URL: <https://www.pravda-kr.com.ua/sotsium/17415-virsh-napisani-vijnoyu.html> (дата звернення: 10.08.2025).
12. Гуменюк Б. Соняшник. Бібліотека української літератури. URL: https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=26794#google_vigne'tte (дата звернення: 12.06. 2025).
13. Луговий Л. Соняшник. *Український портал поезії*. URL: <https://www.stihi.in.ua/ua/avtor.php?author=54131&poem=452081> (дата звернення: 11.08. 2025).

14. Топ 10 віршів про війну від українських військових URL: <https://gre4ka.info/zhyttia/top-10-virshiv-pro-vijnu-vid-ukrayinskyh-vijskovykh/> (дата звернення: 10.09.2025).
15. Іваськів І. Соняхи Іловайська. URL: <https://irinaivaskiv.pp.ua/sonyahy-ilovajska> (дата звернення: 11.08.2025).

References:

1. Holubovska, I. O. (2004). *Etnichni osoblyvosti movnykh kartyn svitu* [Ethnic Features of Linguistic Worldviews]. Kyiv: Lohos. [in Ukrainian].
2. Busel, V. T. (Ed.). (2002). *Velykyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy* [The Great Explanatory Dictionary of the Ukrainian Language]. Kyiv; Irpin: VTF «Perun». [in Ukrainian].
3. Kotsur, V. P., Potapenko, O. I., & Kuibida, V. V. (Eds.). (2015). *Entsyklopedychnyi slovnyk symboliv kultury Ukrainy* [Encyclopedic Dictionary of Symbols of Ukrainian Culture] (5th ed.). Korsun-Shevchenkivskiy: FOP Havryshenko V. M. [in Ukrainian].
4. Zhaivoronok, V. V. (2018). *Antolohiia znakiv ukrainskoi etnokultury: Slovnyk-dovidnyk* [Anthology of Symbols of Ukrainian Ethnoculture: Dictionary-Guide]. Kyiv: Naukova dumka. [in Ukrainian].
5. Zhaivoronok, V. V. (2007). *Ukrainska etnolinhvistyka: Narysy* [Ukrainian Ethnolinguistics: Essays]. Kyiv: Dovira. [in Ukrainian].
6. Kononenko, V. I. (2008). *Mova u konteksti kultury: Monohrafiia* [Language in the Context of Culture: Monograph]. Kyiv–Ivano-Frankivsk. [in Ukrainian].
7. Lukash, H. P. (n.d.). *Kartyna svitu yak ob'ekt vyvchennia linhvokulturolohii* [The Worldview as an Object of Study in Linguoculturology]. Retrieved July 15, 2024, from https://ntsa-ifon-npu.at.ua/blog/kartyna_svitu_jak_ob_ekt_vivchennja_lingvokulturologiji. [in Ukrainian].
8. Selivanova, O. O. (2011). *Linhvistychna entsyklopediia* [Linguistic Encyclopedia]. Poltava: Dovkillia-K. [in Ukrainian].
9. Styshov, O. A. (2019). *Nova suspilno-politychna leksyka i terminolohiia v suchasni ukrainskii movi* [New Socio-Political Vocabulary and Terminology in Modern Ukrainian Language]. *Linhvistychni doslidzhennia – Linguistic Research*, 50, 258–268. [in Ukrainian].
10. Uzhchenko, V. D. (2005). *Aktualni pytannia rozvytku ukrainskoi movy* [Topical Issues of the Development of the Ukrainian Language]. Luhansk: Alma-mater. [in Ukrainian].
11. Virshi napysani viinoiu. Kirovohradska pravda vid 23 zhovtnia 2023 r. Retrieved from: <https://www.pravda-kr.com.ua/sotsium/17415-virsh-napisani-vijnoyu.html> (data zvernennia 10.08.2025). [in Ukrainian].
12. Humeniuk B. Soniashnyk. Biblioteka ukrainskoi literatury Retrieved from: https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=26794#google_vignette (data zvernennia 12.06. 2025). [in Ukrainian].
13. Luhovyi L. Soniashnyk. Ukrainskyi portal poezii. Retrieved from: <https://www.stihi.in.ua/ua/avtor.php?author=54131&poem=452081> (data zvernennia 11.08. 2025). [in Ukrainian].
14. Топ 10 віршів про війну від українських військових Retrieved from: <https://gre4ka.info/zhyttia/top-10-virshiv-pro-vijnu-vid-ukrayinskyh-vijskovykh/> (data zvernennia 10.09. 2025). [in Ukrainian].
15. Ivaskiv I. Soniakhy Ilovajska. Retrieved from: <https://irinaivaskiv.pp.ua/sonyahy-ilovajska> (data zvernennia 11.08. 2025). [in Ukrainian].

Creative Commons Attribution 4.0
International (CC BY 4.0)

Дата надходження статті: 30.09.2025

Дата прийняття статті: 20.10.2025

Опубліковано: 10.12.2025